

RISIKORAPPORT

2011 2012 2013 **2014** 2015 2016

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Målsætninger og risikopolitikker	3
3. Anvendelsesområde	12
4. Kapitalgrundlag, CRR 437	12
5. Kapitalkrav, CRR 438	12
6. Eksponering mod modpartsrisiko, CRR 439	16
7. Kapitalbuffere, CRR 440	18
8. Indikatorer for systemisk betydning, CRR 441	18
9. Kreditrisikojusteringer, CRR 442, litra a og b	18
10. Ubehæftede aktiver, CRR 443	22
11. Anvendelse af ECAI'er	22
12. Eksponering mod markedsrisiko, CRR 445	23
13. Operationel risiko, CRR 446	23
14. Eksponering i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen, CRR 447	24
15. Eksponering mod renterisici i positioner, der ikke indgår i handelsbeholdningen, CRR 448	24
16. Eksponering mod securitiseringspositioner, CRR 449	25
17. Lønpolitik, CRR 450	25
18. Gearing, CRR 451	25
19. Anvendelse af IRB-metoden i forbindelse med kreditrisiko, CRR 452	26
20. Oplysninger vedrørende de kreditrisikoreducerende metoder	26
21. Avancerede målemetode i forbindelse med operationel risiko, CRR 454	27
22. Anvendelse af interne modeller for markedsrisiko, CRR 455	27

1. Indledning

Formålet med denne rapport er at give et indblik i koncernen Sparekassen Sjællands risiko- og kapitalstyring. Rapporten er udarbejdet i henhold til bestemmelserne i CRD IV-reglerne og CRR forordning nr. 575/2013 artikel 431 til 455.

Risikorapporten offentliggøres én gang årligt i forbindelse med offentliggørelse af koncernens årsrapport for det foregående år. Solvensbehov offentliggøres desuden kvartalsvis.

Rapporten er skrevet således, at den følger kronologien i CRR-forordningens artikel 435-455. Der omtales kun de områder, som koncernen beskæftiger sig med.

Det er koncernens vurdering, at de offentliggjorte oplysninger samt offentliggørelsesfrekvensen er hensigtsmæssige - set i forhold til koncernens risikoeksponering.

Oplysningerne i denne risikorapport er ikke revideret. Oplysningerne i risikorapporten er givet på koncernniveau.

Denne risikorapport offentliggøres på www.spks.dk og www.sparfyn.dk i umiddelbar forlængelse af offentliggørelsen af koncernens årsrapport 2014.

2. Målsætninger og risikopolitikker.

Risikostyringsmålsætninger og -politik

I forbindelse med driften af Sparekassen Sjælland, Sjælland Ejendomme A/S samt Sparekassen Fyn af 1846 A/S (efterfølgende Sparekassen Fyn) er koncernen eksponeret over for forskellige risikotyper.

Sparekassernes bestyrelser fastlægger med udgangspunkt i koncernens forretningsmodel og strategiske målsætninger relevante risikopolitikker samt principper for risiko- og kapitalstyring. Formålet med sparekassernes politikker for risikostyring er at minimere tab, der kan opstå som følge af uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Bestyrelserne foretager løbende og mindst en gang om året en vurdering af sparekassernes enkelte og samlede risici. De tager i den forbindelse stilling til, om risiciene er acceptable.

Bestyrelserne modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af tildelte risikorammer.

Sparekassernes risikostyring behandles endvidere i revisionsudvalget. Udvalget består af medlemmer af bestyrelserne. Udvalget medlemmer fremgår af Sparekassens Sjællands årsrapport 2014, side 89. Revisionsudvalget har bl.a. til opgave at gennemgå regnskabs- revisions- og sikkerhedsmæssige forhold samt at overvåge koncernens interne kontrol- og risikostyringssystemer. Revisionsudvalget rådgiver bestyrelsen om sparekassernes overordnede nuværende og fremtidige risikoprofil og –strategi, de bistår ligeledes bestyrelserne med at sikre, at bestyrelsernes risikostrategi implementeres.

Risikostyringsfunktion

Koncernen har - i henhold til lovgivningen - etableret en risikostyringsfunktion og udpeget en overordnet leder med specifikt ansvar for risikostyringsfunktionen til risikoansvarlig. Det er organisatorisk sikret, at den risikoansvarlige er tilstrækkelig uafhængig af koncernens funktioner til udføre opgaverne betryggende. Risikostyringsfunktionen udarbejder efter behov og mindst en gang årligt en rapport til bestyrelsen om koncernens risikostyring. Den risikoansvarlige kan i relevant omfang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelserne, når specifikke risikopåvirkninger påvirker eller kan påvirke den enkelte sparekasse.

Direktionen har godkendt den udarbejdede instruks for risikostyringsfunktionen. Den risikoansvarlige udarbejder hvert år en plan for de risikoområder, funktionen vil sætte særligt fokus på. Planen godkendes af direktionen.

Den risikoansvarlige bistår revisionsudvalget med information. Den risikoansvarlige er udpeget af direktionerne og refererer med ovennævnte undtagelser til den enkelte sparekasses direktør. Afskedigelse af den risikoansvarlige skal godkendes af bestyrelse.

De væsentligste risikoområder er kredit, markedsrisiko, likviditet og operationelle risici.

Kreditrisici

Kreditrisici er risikoen for, at koncernen lider et økonomisk tab som følge af, at låntagere ikke kan honorere deres forpligtelser.

Risiciene styres med udgangspunkt i sparekassernes kreditpolitik. Koncernen ser det som en væsentlig del af sit forretningsområde at yde rådgivning om enhver form for lån og kreditter til danske privatkunder samt mindre og mellemstore danske virksomheder geografisk placeret på Sjælland, Fyn og i Hovedstadsområdet.

For at yde den optimale rådgivning og kunne vurdere kundens forhold korrekt, er det - såvel for private som for virksomhedskunder - almindeligt, at koncernen har indsigt i kundens samlede økonomi.

Forudsætningen for at vi kan yde eller formidle lånet/kreditten er, at kunden ud fra en individuel sagsbehandling vurderes at have økonomisk evne og vilje til at tilbagebetale lånet/kreditten. Koncernen er i den forbindelse parat til at løbe normale risici.

Koncernen ønsker en homogen fordeling mellem udlån og garantier til private og erhverv. Herudover har koncernen differentierede mål for maksimal andel af udlån og garantier til forskellige brancher, hvor den maksimale grænse til en enkelt branche er 15 %.

Ved udgangen af 2014 er fordelingen mellem private og erhvervskunder på henholdsvis 44 % og 56 %.

På erhvervsdelen er der en branchemæssig spredning på mindre og mellemstore erhvervs-virksomheder, og engagementer til en enkelt branche overstiger ikke 20,4 % af koncernens samlede udlån og garantier.

Koncernens gearingsrisiko er ved udgangen af 2014 på 7,3 %. Der er fastsat politik for styring af gearingsrisiko, hvor bestyrelsen straks skal orienteres, hvis gearingsfaktoren kommer under 5 %.

Med baggrund i opgørelsen af tilsynsdiamantens pejlemærke for summen af store eksponeringer styrer koncernen efter, at koncernen ikke har eksponeringer større end 10 % af kapitalgrundlaget. Nye eksponeringer må højst udgøre kr. 75 mio. pr. koncern.

Det følger af koncernens forretningsmodel at mindske risici via fravalg af nedenstående typer af udlånsforretninger:

- Et-benet udlånsforretninger
- Nye forretninger med K/S
- Investeringskreditter
- Lån i fremmed valuta. Med mindre det har et kommercielt formål i forhold til erhvervskunden
- Nye spekulative forretninger af nogen art (Finansielle produkter) til kunder. Med mindre de kan tilbyde fuldgod sikkerhed i form af kontanter eller værdipapir.

Erhvervskunder

Koncernen finansierer gerne virksomheders naturlige drift og investeringer, men koncernen ønsker ikke at finansiere et driftsunderskud gennem flere år.

Det afgørende for koncernens stillingtagen er koncernens fremadrettede vurdering af virksomhedens ledelse, udviklingsmål og det konkrete projekt sammen med en vurdering af virksomhedens gældsserviceringssevne.

Moralsk eller etisk angribelige formål eller formål, der på den ene eller anden måde er i konflikt med landets love eller regler, ønsker koncernen ikke at finansiere.

Private

Koncernen finansierer gerne anskaffelser, der står i et fornuftigt forhold til familiens rådighedsbeløb. Vi vil med baggrund i ønsket om den bedst mulige økonomiske rådgivning derimod ikke finansiere et privatforbrug, der permanent er for højt og ude af trit med familiens økonomi. Det er afgørende, at kundens fremtidige rådighedsbeløb hænger rimeligt sammen med det historiske rådighedsbeløb samt kundens egne krav til levefod.

Den økonomiske styrke i vores markedsområde er meget differentieret. I vores rådgivning er vi derfor særligt opmærksomme på, at kunder har forskellige behov og muligheder gennem livet. En langtidsholdbar økonomi er derfor vores sigte for alle vores kunder.

Sikkerhed

Vores individuelle vurdering af kunden har primært til formål at afgøre, hvorvidt kunden har den nødvendige gældsserviceringssevne samt vilje til at kunne betale sine lån til kreditforeningen, koncernen og eventuelle andre kreditorer tilbage. På baggrund af denne vurdering tager vi stilling til, om der helt eller delvist skal stilles sikkerhed - eller om lånet kan ydes uden sikkerhed.

I denne vurdering spiller vores erfaringer med kunden, vores kendskab til kundens økonomiske forhold og kundens følsomhed over for udefra kommende påvirkninger en afgørende rolle. Som hovedregel tages der sikkerhed i det aktiv, der finansieres.

Sikkerheder i fast ejendom overvåges på et overordnet niveau gennem indhentning af offentlige vurderinger samt forskelligt statistisk materiale. Indikerer disse overordnede oplysninger, at en gruppe af ejendomme er faldet i værdi, foretages en nøjere vurdering af de pågældende ejendommers værdi. Ved hver kreditbehandling foretages en individuel værdiansættelse af såvel private ejendomme som ejendomme til erhvervsmæssig brug.

Vedrørende sikkerheder i værdipapirer overvåges disse løbende via IT-systemer med henblik på opfølgning af indgåede finansieringsaftaler.

Vurdering

Ved kreditgivning i koncernen foretages en individuel kreditvurdering af kunden. Erhvervsengagementer revurderes som minimum årligt på baggrund af kundens seneste årsregnskab og forventninger til fremtiden set i forhold til konjunkturudviklingen og generelle forhold inden for kundens branche.

- Såfremt kundens kreditværdighed forringes, er det væsentligt, at dette identificeres så tidligt som muligt, således at der kan træffes de fornødne foranstaltninger til imødegåelse af eventuelle tab. Der foretages såvel for erhvervskunder som privatkunder der-

for en løbende overvågning af og opfølgning på koncernens udlånsengagementer. De enkelte engagementer segmenteres ud fra kreditmæssig bonitet, hvor svage engagementer placeres i særlige kreditsegmenter.

I forbindelse med vurdering af behov for nedskrivning gennemgås alle engagementer, hvor der er indtrådt en objektiv indikation på værdiforringelse. Øvrige engagementer samt de af ovennævnte engagementer, hvor der ikke vurderes behov for individuel nedskrivning, overføres til grupper med ensartede kreditkarakteristika til gruppevis vurdering.

Nødlidende lån

Såfremt den ovennævnte løbende overvågning identificerer et udlånsengagement som svagt, indplaceres engagementet som tidligere nævnt i et særligt kreditsegment. Der bliver herefter udarbejdet en individuel handlingsplan med henblik på at få engagementet på rette kurs. Koncernen gør meget ud af at få identificeret de pågældende engagementer så tidligt som muligt i forløbet. Dels er det så nemmere at hjælpe kunderne på rette fode igen, og dels kan det begrænse koncernens eventuelle tab. Målet med handlingsplanen er at få kunderne løftet tilbage til et bedre kreditsegment. Såfremt handlingsplanen af forskellige årsager ikke kan overholdes, og der ikke ses nogen hensigtsmæssig og holdbar løsning på sagen, er næste skridt herefter retslig inkasso.

Engagementer til inkasso administreres af særskilt enhed i Sparekassernes hovedsæder.

Kreditpolitik, styring og overvågning

Sparekassernes kreditpolitikker er udfærdiget i overensstemmelse med koncernens vision og forretningsplan. Den beskriver detaljeret politikker og målsætninger vedrørende bl.a. kreditværdighed, etik, målgruppe, udlåns gearing, branchefordeling, enkeltengagements størrelse og spekulative engagementer.

Derudover er der fokus på, at der gennem sparekassernes centrale kreditafdelinger sker en effektiv styring og overvågning af sparekassernes udlånsporteføljer. Det har betydet videreudvikling af eksisterende systemer samt udvikling af nye systemer til styring og overvågning.

Koncernen foretager løbende rating af privat- og SMV-kunder samt kreditsegmentering af større erhvervskunder med henblik på løbende at registrere faldende kreditbonitet.

Endvidere udfører sparekassernes centrale kreditafdelinger en løbende overvågning, hvormed afdelingen arbejder med at opfange tegn på økonomiske faresignaler i afdelingernes kundeporteføljer, såsom fald i rating, gentagne overtræk, TK restancer, udlæg i pantsatte effekter, utilfredsstillende regnskabsmæssig udvikling i virksomheder etc. I samarbejde med kunderådgiveren iværksættes en handlingsplan. Hermed er kreditafdelingen sparringspartner og bevilger på disse engagementer.

Principper for klassifikation af kunder

Koncernen opdeler kunderne i klasser efter kreditrisiko, således at kunder med høj kreditrisiko kan skelnes fra kunder med mellem og lav risiko.

Koncernen anvender Finanstilsynets karakterskala til rangordning og klassifikation af kunderne.

Karakterbeskrivelse Finanstilsynet

- 3 *Kunder med utvivlsom god bonitet*
 - 3 – Offentlige myndigheder
 - 3 – Super kunde
- 2a *Kunder med normal bonitet*
 - 2a – Normal kunde
- 2b *Kunder med visse svaghedstegn*
 - 2b – Mindre svaghedstegn
- 2c *Kunder med væsentlige svaghedstegn, men uden objektiv indikation for værdiforringelse (OIV)*
 - 2c – Væsentlige svaghedstegn – erhvervsafdeling
 - 2c – Observationskunde
 - 2c – Væsentlige svaghedstegn filial
- 1 *Kunder med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV)*
 - 1 – OIV – risikokunde
 - 1 – OIV – inkasso

Bestyrelserne har vedtaget principper for rapportering for kreditområdet. Bestyrelserne modtager til hvert bestyrelsesmøde rapportering på kreditområdet. Mindst fire af de årlige rapporter er fuldstændige rapporter, mens øvrige rapporter kan være mindre omfattende.

Markedsrisici

Markedsrisici er risikoen for, at koncernens portefølje af aktiver og passiver samt derivater ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene. Det er koncernens politik, at disse risici holdes på et lavt niveau.

Der er bl.a. fastsat grænser for, hvor store renterisici, valutarisici og aktierisici, der må tages, samt hvilke typer finansielle forretninger, der må indgås forretninger i. Der rapporteres løbende til bestyrelserne om risici sammenholdt med de fastsatte grænser. Konkret må den samlede renterisiko maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag. Aktier eksklusive sektoraktier og datterselskaber må maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag. Valutaindikator 1 for euro må maksimalt være 7 % af kernekapitalen og øvrige valutaer maksimalt 3 % af kernekapitalen.

Renterisiko

Koncernens udlåns- og indlånsforretninger samt mellemværender med kreditinstitutter er for hovedpartens vedkommende indgået med variabel rente. Nyudlån sker primært til variabel rente. På indlånssiden tilbydes, i visse perioder, indskud på Spar-S med fast rente i op til to år. Der foretages løbende opgørelse af de fastforrentede aktiver og passiver, således at afdækningsforretninger med en deraf følgende reduktion af renterisikoen kan foretages.

Det er koncernens politik at fastholde en lav renterisiko.

Valutakursrisiko

Koncernens hovedvaluta er danske kroner, men koncernen har også indgået ind- og udlånsforretninger i andre valutaer.

Det er koncernens politik at fastholde en lav valutarisiko, og koncernen reducerer derfor løbende valutapositioner via afdækningsforretninger.

Aktierisiko

Koncernen ejer samtlige aktier i datterselskaberne Sparekassen Fyn af 1846 A/S, Sjælland Ejendomme A/S samt Isefjords Alle A/S. Derudover er koncernen medejer af forskellige sektorselskaber via ejerandele i DLR Kredit A/S, LFB A/S, Værdipapircentralen A/S, Letpension A/S, Bank Invest Holding A/S, PRAS A/S, Bluegarden Holding A/S, Bankernes konstantservice A/S og SDC.

Ejerandelene anses ikke som en del af koncernens aktierisiko.

Herudover har koncernen en lille portefølje af børsnoterede og unoterede aktier m.v.

Koncernens politik er at fastholde en lav aktierisiko. Der kan derfor maksimalt investeres for 5 % af kernekapitalen i danske og udenlandske børsnoterede og unoterede aktier m.v.

Bestyrelserne modtager løbende rapportering om udviklingen i markedsrisiciene.

Økonomiafdelingerne har ansvaret for opgørelse, overvågning samt kontrol og rapportering af markedsrisici. Beregningen af markedsrisici anvendes til følgende formål:

- Løbende opfølgning på sparekassernes risici
- Løbende rapportering til direktioner og bestyrelser
- Rapportering af kapitalprocenter til myndigheder

Hvis der er positioner, som overskrider de fastlagte rammer og beføjelser, rapporteres dette straks til den enkelte direktion. Såfremt en position overskrider den enkelte direktørs rammer og beføjelser, rapporteres der straks til den relevante sparekasses bestyrelse herom.

Ejendomsrisici.

Koncernen ønsker primært kun at besidde ejendomme til brug for driften af virksomheden, og det er koncernens målsætning at fastholde minimale ejendomsrisici.

Koncernen har erhvervet enkelte investeringsejendomme med henblik på videresalg. Værdien af disse er netto nedbragt med 73 mio. kr. og udgør 31 mio. kr. pr. 31. december 2014.

Endvidere har koncernen på tvangsauktioner som ufyldestgjort panthaver overtaget ejendomme for 107 mio. kr. pr. 31. december 2014 - ligeledes med henblik på videresalg.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er:

- Risikoen for ikke at have tilstrækkelig likviditet til at imødekomme vores finansielle forpligtelser, når de forfalder.
- Risikoen for ikke at have tilstrækkelig likviditet til at imødekomme vores forpligtelser – både forventede og uventede pengestrømme – uden store stigninger i vores finansieringsomkostninger eller påvirkning af vores daglige virke eller finansielle position.
- Risikoen for ikke at have tilstrækkelig likviditet til at finansiere den forventede vækst.
- Risikoen for ikke at overholde kravene i § 152 i lov om finansiell virksomhed,
- Risikoen for ikke at overholde tilsynsdiamantens pejlemærker og de kommende krav til Liquidity Coverage Ratio og Net Stable Funding Ratio.

Koncernen foretager løbende en vurdering af det likvide beredskab med det formål at sikre, at likviditeten til enhver tid er tilstrækkelig, og der ligeledes er en betryggende overdækning i forhold til lovens krav. I den løbende vurdering af likviditeten indgår en række stresstest, hvor der stresses på likviditeten minimum 12 måneder frem.

Koncernens forretningsmodel tilsiger, at indlån finansierer udlån. Vi ønsker at være uafhængige af ekstern funding i form af markedsfinansiering og flygtige højtforrentede indlån.

Pr. 31. december 2014 har koncernen indlånsoverskud på 5.726,0 mio. kroner. Derudover er der egenkapital på 1.633,6 mio. kr. og efterstillede kapitalindskud for 1.148,2 mio. kr. Fælles for begge disse er dog, at deres primære formål er at styrke kapitalgrundlaget.

Koncernens indlån kommer næsten udelukkende fra private og mindre erhvervsdrivende. Der er ingen store enkeltstående indlån med væsentlig betydning, men mange mindre indlån. Der er ingen betydende indlån fra andre finansielle virksomheder. Indlånet er desuden kendetegnet ved, at en meget høj andel er dækket af indskydergarantifonden.

Koncernens målsætning er altid at have en tilpas høj likviditet. Ved udgangen af 2014 havde vi en overdækning i forhold til lovens krav på 236,1 %. I faktiske beløb svarer det til ca. 4,8 mia. kr. i overdækning.

Henses der til ovenstående samt de løbende stresstest af likviditeten, som vi foretager, vil vi på den baggrund betragte vores nuværende likviditetsmæssige stilling som relativt stabil og med en lav risiko.

Liquidity coverage ratio (LCR)

LCR forordningen forventes at træde i kraft 1. oktober 2015. Koncernen har siden ultimo 2012 kvartalsvis og siden juni 2014 månedsvis rapporteret foreløbige beregninger på LCR til Finanstilsynet.

Med udgangspunkt i den forventede udformning af reglerne og indberetningen ultimo december 2014 opfylder koncernen allerede kravet på 100 % under de fuldt indfasede LCR regler.

Net stable funding ratio (NSFR)

I 2018 forventes reglerne om NSFR at træde i kraft. De seneste godt og vel to år har koncernen rapporteret foreløbige NSFR tal til Finanstilsynet. På baggrund af de indberettede tal samt vores nuværende balance forventer vi at kunne leve op til kravene i NSFR. Det skyldes primært koncernens store indlånsoverskud, hvor næsten al indlån kommer fra private og mindre erhverv, og hvor langt størstedelen er dækket af indskydergarantifonden. Dette udgør sammen med kapitalgrundlaget et godt fundament i NSFR.

Operationel risiko

Operationel risiko er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inkl. retslige risici.

Koncernen benytter forsikringer som en metode til at reducere tab som følge af operationelle risici. Der rapporteres løbende om tab som følge af operationelle risici, ligesom det løbende

vurderes, om der er behov for nye/ændrede forretningsgange eller ændringer i koncernens forsikringer.

Koncernen anvender den såkaldte basisindikatormetode, hvor der med baggrund i beregning af et gennemsnit af de seneste tre regnskabsårs nettoindtægter kvantificeres et beløb, som tillægges risikoeksponeringen, til dækning af koncernens operationelle risici.

Koncernen har en simpel forretningsmodel og en komplet udbygget organisation, hvor risikostyringen er understøttet af forretningsgange, interne kontroller, funktionsadskillelse. Der foretages løbende rapportering og registrering af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henhøres til operationelle risici. På baggrund heraf foretages løbende vurdering af, hvorvidt forretningsgange, instrukser m.v. kan justeres og forbedres med henblik på undgåelse eller minimering af evt. operationelle risici. Koncernens forretningsgange vurderes ligeledes løbende af koncernens interne og eksterne revision.

Et væsentligt område ved vurderingen af koncernens operationelle risici er IT-området. Koncernens IT-afdelinger og sparekassernes ledelse forholder sig løbende til IT-sikkerheden, herunder til udarbejdede IT-katastrofeplaner og til niveauet for stabilitet og tilgængelighed.

IT-forsyningen er et væsentligt område inden for operationel risiko. Sparekassernes ledelser forholder sig løbende til IT-sikkerheden. Koncernens væsentligste dataleverandører er Bankdata (Sparekassen Sjælland) og Skandinavisk Data Center (Sparekassen Fyn), som begge har dublering af systemer og drift på alle væsentlige områder.

Ledelseserklæringer CRR 435, stk. 1, litra e og f

Sparekassen Sjællands bestyrelse og direktion har den 26. marts 2015 godkendt risikorapporten 2014 for koncernen.

Det er bestyrelsens vurdering, at koncernens risikostyringsordninger er tilstrækkelige, og at de giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til koncernens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af koncernens overordnede risikoprofil i tilknytning til koncernens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal, giver et relevant og dækkende billede af koncernens risikoforvaltning. Herunder af, hvordan koncernens risikoprofil og den risikotolerance, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den vedtagne forretningsmodel, materiale og rapporteringer forelagt for bestyrelsen af koncernens direktion, intern revision, koncernens risikoansvarlige og complianceansvarlige samt på grundlag af bestyrelsens indhentede supplerende oplysninger og redegørelser.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser. En gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser. De reelle

risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og videregivne beføjelser. På den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Koncernens forretningsstrategi er baseret på en vision og strategi om, at Sparekassen Sjælland og Sparekassen Fyn inden for hver sit markedsområde vil være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private og erhvervsvirksomheder. Sparekasserne ønsker en lønsom indtjening baseret på en prissætning af sparekassernes produkter, som afspejler den risiko og kapitalbinding, som sparekasserne påtager sig sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. Koncernen ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen.

Det er koncernens målsætning, at den kapitalmæssige overdækning i forhold til det opgjorte kapitalbehov skal udgøre mindst 4 %. Aktuelt udgør denne 3,9 %.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten, jf. nedenstående tabel, der dels viser tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier, dels koncernens aktuelle tal for diverse grænseværdier.

	Tilsynsdiamant	Koncernens opfyldelse pr. 31.12.2014
Udlånsvækst	< 20 %	-8,5 %
Store engagementer	< 125 %	0,0 %
Likviditetsoverdækning	> 50 %	236,1 %
Funding ratio	< 1	0,54
Ejendomseksposering	< 25 %	21,1 %

Koncernens offentliggørelse vedrørende artikel 435, stk. 2

Sparekassen Sjællands bestyrelsesmedlemmer besidder - udover ledelsesposten i Sparekassen Sjælland - et antal øvrige bestyrelsesposter. Disse fremgår af årsrapporten 2014, note 36.

For Sparekassen Fyn af 1846 A/S fremgår oplysningerne om øvrige ledelseshverv i årsregnskabet for Sparekassen Fyn af 1846 A/S på side 9 og 10.

Koncernen følger de kompetencekrav til bestyrelserne, som følger af den finansielle lovgivning.

I overensstemmelse hermed vurderer bestyrelserne løbende, hvorvidt dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om den enkelte sparekasses risici til at sikre en forsvarlig drift af sparekassen. Bestyrelsens proces for udvælgelse af kandidater til bestyrelsen er beskrevet i nomineringsudvalgets kommissorium.

Koncernens nomineringsudvalg har i medfør af FIL § 70, stk. 1, nr. 4 vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at koncernen ønsker en sammensætning i bestyrelsen

ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde. Særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervserfaringer, køn og alder.

Bestyrelsen har opstillet nedenstående måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og udarbejdet nedenstående politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på koncernens øvrige ledelsesniveauer.

Den kønsmæssige fordeling blandt koncernens repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør ultimo 2014 100 pct. mænd og 0 pct. kvinder.

Det er bestyrelsens mål, at andelen af kvinder i moderselskabets repræsentantskab øges til minimum 20 % i forbindelse med næste repræsentantskabsvalg i 2017, således at der til bestyrelsesposter vil være et rekrutteringsgrundlag af begge køn.

3. Anvendelsesområde

Oplysningsforpligtelsen omfatter Sparekassen Sjælland, CVR-nr. 29 15 78 12

Oplysningsforpligtelserne omfatter moderselskabet Sparekassen Sjælland samt nedenstående selskaber, som indgår i koncernregnskabet for Sparekassen Sjælland koncernen.

Fuldt konsoliderede selskaber:

- Sparekassen Fyn af 1846 A/S
- Leasing Fyn Faaborg A/S
- Faaborg Finans A/S
- Sjælland Ejendomme A/S
- Ejendomsselskabet af 15/12 2008 A/S
- Udviklingsselskabet Blindestrædet ApS (tidligere Bredgade 31 ApS)
- Isefjords Alle A/S

Supplerende oplysninger om dattervirksomhederne fremgår af note 17 på side 56 i årsrapporten 2014.

4. Kapitalgrundlag, CRR 437

Kapitaldækningsopgørelsen fremgår af note 33 i årsrapporten 2014.

For en beskrivelse af efterstillede kapitalindskud henvises til note 30.

5. Kapitalkrav, CRR 438

Metode til opgørelse af tilstrækkeligt kapitalgrundlag, CRR 438, litra a og b

Moderselskabets tilstrækkelige kapitalgrundlag og -behov i henhold til bekendtgørelse om risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov og CRR artikel 438, litra a og b offentliggøres kvartalsvis i sparekassens ”Opgørelse af individuelt kapitalbehov”.

Koncernens metode til vurdering af, hvorvidt kapitalbehovet er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter følger koncernens ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

I ICAAP'en identificeres de risici, som koncernen er eksponeret overfor, med henblik på at vurdere risikoprofilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse evt. kan reduceres f.eks. ved forretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endelig vurderes hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Det tilstrækkelige kapitalbehov er koncernens egen vurdering af kapitalbehovet, som følge af de risici, instituttet påtager sig. Sparekassernes bestyrelser har kvartalsvis drøftelser om fastsættelsen af kapitalbehovet for at sikre, at det er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra den enkelte sparekasses direktion. Indstillingen indeholder forslag til størrelsen på kapitalbehovet, herunder stressniveauer samt vækstforventninger. Dette gælder også, selvom tilsynets benchmarks anvendes. På baggrund af drøftelsen træffer bestyrelserne en afgørelse om opgørelsen af det enkelte sparekasses kapitalbehov, som skal være tilstrækkelig til at dække instituttets risici og understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Herudover drøfter bestyrelserne en gang om året indgående opgørelsesmetoden for sparekassernes kapitalbehov. Herunder hvilke risikoområder og benchmarks, der bør tages i betragtning ved beregningen af kapitalbehovet og kapitalplanen.

Kapitalbehovet opgøres ved en 8+ metode, der omfatter de risikotyper, som det vurderes skal afdækkes med kapital: kreditrisici, markedsrisici, operationelle risici, øvrige risici samt tillæg som følge af lovbestemte krav. Vurderingen tager udgangspunkt i sparekassens risikoprofil, kapitalforhold samt fremadrettede betragtninger, der kan have betydning herfor - herunder budgettet.

Finanstilsynet har udsendt ”Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter”. Derudover har Lokale Pengeinstitutter udsendt en kapitalbehovsmodel. Både tilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters kapitalbehovsmodel, som Sparekassen anvender, bygger på 8+ metoden, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 % af den samlede risikoeksponering (søjle I-kravet) med tillæg for risici og forhold, som ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen.

Derudover opstilles i tilsynets vejledning benchmarks for, hvornår tilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig inden for de enkelte risikoområder, hvorfor der skal afsættes tillæg i kapitalbehovet. Endvidere er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Selvom Finanstilsynet opstiller benchmarks på de fleste områder, vurderer sparekasserne på alle områder, om de angivne benchmarks i tilstrækkelig grad tager hensyn til sparekassernes risici, herunder de i nødvendigt omfang foretagne individuelle tilpasninger.

Koncernen følger nedenstående skabelon ved opgørelse af kapitalbehovet:

		1.000 kr.	%
1	Søjle I-kravet (8 pct. af de risikovægtede eksponeringer)	1.156.773	8,00
2	Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)	0	0,00
3	Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)		0,00
4	Kreditrisici	371.830	2,57
	Heraf:		
4a	Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer	167.533	1,16
4b	Øvrige kreditrisici	123.700	0,86
4c	Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer	29.796	0,21
4d	Koncentrationsrisiko på brancher	50.801	0,35
5	Markedsrisici	29.874	0,21
	Heraf:		
5a	Renterisici	29.874	0,21
5b	Aktierisici	0	0,00
5c	Valutarisici	0	0,00
6	Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)	0	0,00
7	Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)	0	0,00
8	Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)	0	0,00
9	Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0	0,00
	Kapitalbehov i alt	1.558.477	10,78
	Heraf:		
	Kreditrisici 4	371.830	2,57
	Markedsrisici 5	29.874	0,21
	Operationelle risici 7	0	0,00
	Øvrige risici 2 + 3 + 6	0	0,00
	Tillæg som følge af lovbestemte krav 1 + 8	1.156.773	8,00
	Risikovægtede poster	14.459.658	
	Kapitalgrundlag/kapitalprocent i alt	2.118.652	14,65
	Kapitaloverdækning	560.175	3,87

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter koncernens opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at koncernens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af kapitalbehovet samt de risici som ledelsen finder, at koncernen har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelserne i samarbejde med direktionerne vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i koncernen en del af den generelle fastlæggelse af kapitalbehovet.

Kreditrisici

Kreditrisikoen er koncernens største risikoområde. Kreditrisici omfatter risikoen for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser, som ikke er dækket af søjle I. Herunder store kunder med finansielle problemer, koncentrationsrisiko på individuelle engagementer og brancher. Der er tillagt 371,8 mio.kr. til dette område udover søjle I-kravet.

Tillægget kan hovedsageligt henføres til store kunder med finansielle problemer 167,5 mio. kr.

Øvrige kreditrisici dækker over tillæg, der er afsat til boliglån for privatkunder med afdragsfrihed på realkreditbelåning samt koncentration på store ejendomsengagementer og koncentration på branchen: landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri. Med baggrund i denne branches aktuelle udfordringer.

Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer. Koncernen anvender metoden hvor de 20 største eksponeringer holdes op imod de samlede eksponeringer. Såfremt andelen af de 20 største engagementer udgør mere end 4 %, tages der som udgangspunkt et tillæg.

Koncentrationsrisiko på brancher. Til vurdering af koncentrationsrisikoen på brancher anvendes Herfindahl Hirschman indekset (HHI). Metoden kan give et tillæg, hvis andelen af engagementer i en branche overstiger 20 pct. af den samlede engagementsmasse.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen er - udover hvad der er dækket i søjle I - risikoen for tab som følge af potentielle ændringer i renter, aktiekurser samt valutakurser. Der tages ikke udgangspunkt i koncernens aktuelle risici. Derimod i de maksimale risici, som koncernen kan påtage sig inden for de grænser, bestyrelsen har sat for direktionens beføjelser til at tage markedsrisici i henhold til lov om finansiel virksomhed § 70. Der er reserveret 29,9 mio.kr. udover søjle I-kravet. Tillægget dækker renterisikoen udenfor handelsbeholdningen.

Operationel risiko

Ved operationel risiko forstås risikoen for økonomiske tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici.

I Finanstilsynets vejledning er opstillet en række punkter om opbygningen af organisationen samt en række punkter, der kan forøge de operationelle risici.

Koncernen har en komplet udbygget organisation, hvor risikostyringen er understøttet af forretningsgange, interne kontroller og funktionsadskillelser. Herudover er koncernens forretningsmodel baseret på, at vi ikke vil lave komplicerede forretninger og særlige risikofyldte områder er fravalgt

På baggrund heraf vurderes der ikke at være behov for afsættelse af yderligere kapital.

Øvrige forhold

Øvrige forhold dækker forskellige stresstest af indtjening, likviditet, udlånsvækst og gearingsrisici. Der er ikke behov for at afsætte ekstra kapital hertil.

Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav

Koncernen har ikke modtaget krav om ekstra tillæg fra myndighederne.

Overdækning/kapitalforhold

Kapitalgrundlag efter fradrag	2.118.652 t.kr.
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	1.558.477 t.kr.
Kapitalmæssig overdækning	560.175 t.kr.
Kapitalprocent	14,65 %
Kapitalbehov	10,87 %
Kapitalmæssig overdækning	3,87 %

5.3 Risikoeksponering pr. eksponeringsklasse, CRR 438, litra c

Bestemmelsen gælder for pengeinstitutter, der beregner de risikovægtede eksponeringer i henhold til standardmetoden.

Minimumskapitalkravet på 8 % for hver eksponeringsklasse.

	Risikoeksponering	Kapitalkravet (8% af eksponeringen)
Eksponeringer mod institutter	205.778	16.462
Eksponeringer mod selskaber	2.638.111	211.049
Detaleksponeringer	5.257.661	420.613
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	455.195	36.416
Eksponeringer ved misligholdelse	2.607.352	208.588
Eksponeringer forbundet med særlig høj risiko	37.453	2.996
Aktieeksponeringer	149.434	11.955
Andre poster	597.111	47.769
I alt	11.948.095	955.848

6. Eksponering mod modpartsrisiko, CRR 439

6.1 Metode, CRR 439, litra a

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en modpart - i henhold til en indgået finansiel kontrakt - misligholder sine forpligtelser, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklet.

Ved opgørelsen af kapitalgrundlagskravet anvender sparekasserne markedsværdimetoden, som følger kravene i CRR-forordningens artikel 274.

Fastsættelsen af eksponeringens værdi ved markedsværdimetoden for modpartsrisiko fastsættes som følger:

1. Kontrakterne opgøres til markedsværdi for at opnå den aktuelle genanskaffelsesomkostning for alle kontrakter med en positiv værdi
2. For at nå frem til et tal for den potentielle fremtidige krediteksponering multipliceres kontraktens fiktive værdi eller underliggende værdier med procentsatser, der er fastsat i CRR
3. Summen af de aktuelle genanskaffelsesomkostninger og de potentielle fremtidige krediteksponeringer udgør eksponeringsværdien.

I koncernens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

I forbindelse med koncernens fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og kapitalbehov er der ikke afsat ekstra kapital til dækning af modpartsrisikoen, udover hvad der er indeholdt i kapitalgrundlagskravet på 8 %, der er minimumskapitalgrundlag i henhold til den 8+ metoden, som koncernen anvender til at opgøre det tilstrækkelige kapitalgrundlag og kapitalbehov.

6.2 Politikker for sikkerhed og kreditreserver, CRR 439, litra b

I koncernens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

I engagementer med kunder i engagementsklasserne G og H (erhvervsvirksomheder og detailkunder) behandles og bevilges rammer for finansielle kontrakter efter koncernens normale kreditvurderingsprincipper.

6.3 Politikker vedr. wrong way og ratingafhængig sikkerhedsstillelse, CRR 439, litra c og d

Koncernen anvender ikke sådanne sikkerhedsstillelser.

6.4 Modpartsrisiko efter markedsværdimetoden, CRR 439, litra e og f

Koncernens modpartsrisiko efter markedsværdimetoden fordelt på risikovægte ses af tabellen nedenfor:

(1000 kr.)	Positiv bruttodagsværdi af finansielle kontrakter	Den samlede eksponeringsværdi af modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden
Modpart med risikovægt 20 %	37.705	7.541
Modpart med risikovægt 50 %	1.239	620
Modpart med risikovægt 75 %	7.125	4.458
Modpart med risikovægt 100 %	22.270	22.270

Vægtede poster er reduceret med 885 t.kr. (vægt 0,75) ved brug af SMV rabat.

6.5 Kreditderivater, CRR 439, litra g og h

Koncernen anvender ikke kreditderivater.

6.6 Interne modeller, CRR 439, litra i

Koncernen anvender ikke interne modeller.

7. Kapitalbuffere, CRR 440

Koncernen er ikke på nuværende tidspunkt underlagt en kontracyklisk buffer.

8. Indikatorer for systemisk betydning, CRR 441

Koncernen er ikke systemisk vigtig.

9. Kreditrisikojusteringer, CRR 442, litra a og b

Sparekassen foretager nedskrivning på udlån efter reglerne i IAS 39, når der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, som har en virkning for de forventede fremtidige betalinger. Nedskrivningen udgør forskellen mellem bogført værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger.

Koncernen foretager en individuel vurdering af alle signifikante og svagt markerede udlån. Objektiv indikation for værdiforringelse anses for at være indtrådt, hvis et eller flere af følgende kriterier er opfyldt:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntager overholder ikke indgåede betalingsforpligtelser
- Koncernen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Koncernen foretager en gruppevis vurdering af alle udlån, der ikke nedskrives individuelt. Den gruppevise vurdering foretages på baggrund af en makroøkonomisk segmenteringsmodel, hvor inddelingen i homogene grupper efter kreditrisiko er baseret på udlån fordelt på sektorer og brancher. For hver gruppe er der fastlagt en statistisk sammenhæng mellem et antal forklarende makroøkonomiske variable (arbejdsløshed, boligpriser, antal konkurser, rente m.v.) og konstaterede tab. Det er således ændringer i de forklarende makroøkonomiske variable, som udtrykker, at der er indtruffet en objektiv indikation for værdiforringelse, som har en indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme.

9.2 Branchefordeling pr. eksponeringsklasse, CRR 442, litra c og e

Branchefordeling af de samlede eksponeringer efter værdijusteringer og nedskrivninger pr. eksponeringsklasse:

1.000 kr	Central-regeringer eller central-banker	Regionale eller lokale myndigheder	Institutter	Selskaber	Detail-eksponering	Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	Højrisiko	Dækkede obligationer	Aktier	Eksponering i andre poster, herunder aktiver uden modparter	Total
Offentlige myndigheder		402.566			2.506	3.290						408.362
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri				417.544	657.632	73.193	143.597					1.291.966
Industri og råstofudvinding				49.062	217.143	26.834	29.285					322.324
Energiforsyning					18.004	3.335						21.340
Bygge- og anlægsvirksomhed				123.603	386.715	54.795	85.948	15.845				666.906
Handel				225.527	547.084	73.286	98.654					944.551
Transport, hotel og restaurant				142.248	296.866	41.706	37.431					518.251
Information og kommunikation				13.491	75.230	3.958	4.698					97.377
Finansiering og forsikring	460.374		1.066.862	520.510	101.548	42.327	224.605	6.075			597.126	3.019.427
Fast ejendom				1.276.950	344.717	209.688	1.215.766	6.437				3.053.558
Øvrige erhverv				220.658	731.827	98.873	196.764		99.187	149.434	496.994	1.993.736
I alt erhverv	460.374	402.566	1.066.862	2.989.593	3.379.271	631.287	2.036.748	28.357	99.187	149.434	1.094.120	12.337.798
Privatkunder				211.889	6.095.552	676.011	307.552	451				7.291.455
I alt	460.374	402.566	1.066.862	3.201.482	9.474.823	1.307.298	2.344.300	28.808	99.187	149.434	1.094.120	19.629.253

Gennemsnit for 2014 1.000 kr	Central-regeringer eller central-banker	Regionale eller lokale myndigheder	Institutter	Selskaber	Detail-eksponering	Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	Højrisiko	Dækkede obligationer	Aktier	Eksponering i andre poster, herunder aktiver uden modparter	Total
Offentlige myndigheder		403.053			2.986	3.032						409.071
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri				436.559	654.863	75.575	122.162					1.289.160
Industri og råstofudvinding				57.551	228.868	25.072	24.469					335.960
Energiforsyning				355	20.292	2.868						23.516
Bygge- og anlægsvirksomhed				130.040	385.665	56.516	72.306	15.954				660.481
Handel				231.772	586.446	71.845	84.646					974.709
Transport, hotel og restaurant				151.467	312.274	38.371	33.066					535.180
Information og kommunikation				14.169	80.989	3.768	3.759					102.684
Finansiering og forsikring	411.899		1.027.123	520.354	110.611	103.917	243.279	8.837		68.282	563.793	3.058.096
Fast ejendom				1.405.248	370.589	232.305	1.030.081	6.308			46.737	3.091.268
Øvrige erhverv				335.909	767.410	109.536	174.234		99.149	119.547	418.765	2.024.551
I alt erhverv	411.899	0	1.027.123	3.283.425	3.518.007	719.775	1.788.002	31.099	99.149	187.829	1.029.296	12.095.605
Privatkunder				220.148	5.953.715	645.731	277.256	456				7.097.305
I alt	411.899	403.053	1.027.123	3.503.573	9.474.707	1.368.538	2.065.259	31.555	99.149	187.829	1.029.296	19.601.981

9.3 Geografisk placering af eksponeringer, CRR 442, litra d

Det primære markedsområde for koncernen er Sjælland og Fyn, og koncernen har næsten udelukkende eksponeringer i Danmark, hvorfor en nærmere geografisk specifikation er udeladt.

9.4 Fordeling af krediteksponeringernes restløbetider, CRR 442, litra f

1.000 kr.	Anfordring	0 - 3 mdr.	3 mdr. - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år	I alt
Centralregeringer eller centralbanker	232.348	228.026				460.374
Regionale eller lokale myndigheder	400.000	2.566				402.566
Offentlige enheder						0
Multilaterale udviklingsbanker						0
Internationale organisationer						0
Institutter	392.629	476.701	37.877	60.010	99.646	1.066.862
Selskaber	707.686	51.188	1.124.922	407.812	909.874	3.201.482
Detaillkunder	1.507.807	343.749	1.498.263	2.901.628	3.223.376	9.474.823
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	79.650	25.814	166.919	210.264	824.650	1.307.298
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	432.153	175.638	379.443	428.088	928.976	2.344.300
Høj risiko		1.074	12.249	10.856	4.629	28.808
Dækkede obligationer					99.187	99.187
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.						0
Aktier					149.434	149.434
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	564.306	529.814				1.094.120
I alt	4.316.580	1.834.571	3.219.672	4.018.659	6.239.771	19.629.253

9.5 Misligholdte og værdiforringede fordringer, samt udgiftsførte beløb fordelt på brancher, CRR 442, litra g

1.000 kr.	Misligholdte og værdiforringede fordringer (Individuelt)	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdi reguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden
Offentlige myndigheder	0	0	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	291.514	153.276	57.979
Industri og råstofindvinding	39.998	22.516	966
Energiforsyning	539	143	140
Bygge og anlæg	152.690	85.384	24.608
Handel	210.532	129.218	45.310
Transport, hoteller og restauranter	68.092	31.456	-4.636
Information og kommunikation	14.024	6.858	4.155
Finansiering og forsikring	422.949	214.989	8.191
Fast ejendom	1.442.092	346.063	10.753
Øvrige erhverv	354.086	196.070	15.527
I alt erhverv	2.996.518	1.185.974	162.993
Private	712.505	540.373	85.185
Total	3.709.022	1.726.346	248.178

9.6 Geografisk fordeling af misligholdte og værdiforringede fordringer, CRR 442, litra h

Da koncernen næsten udelukkende har eksponeringer i Danmark er en nærmere specifikation udeladt.

9.7 Ændringer i justeringer af specifik og generel kreditrisiko vedrørende værdiforringede fordringer, CRR 442, litra i

Bevægelser på værdiforringede fordringer som følge af værdireguleringer og nedskrivninger specificeres således:

(i 1.000 kr.)	Individuelle nedskrivninger/hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/hensættelser	
	Udlån	Garanti-debitorer	Udlån	Garanti-debitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	1.923.751	36.264	46.268	320
Bevægelser i året				
1. Valutakursregulering	0	0	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	322.372	43.211	45.271	768
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret	170.018	22.084	30.843	225
4. Andre bevægelser	115.597	6.156	16.982	852
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	9.142	0		
6. Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	534.323	3.721		
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	1.666.521	59.826	77.678	1.715
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	3.303.261	405.761	8.068.040	1.688.660

10. Ubefæftede aktiver, CRR 443

Afventer udformning af tekniske standarder fra EBA.

11. Anvendelse af ECAI'er, CRR 444

Koncernen har udpeget Standard & Poor's Ratings Services som kreditvurderingsbureau (ECAI). Koncernen anvender Bankdata og SDC som datacentraler. Begge datacentraler modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services via SIX Financial. Der foretages en løbende IT-opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Ratings Services.

Datacentralen har konverteret Standard & Poor's Ratings Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin via Finanstilsynets konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af de risikovægtede poster under standardmetoden for kreditrisiko i henhold til CRR artikel 111-134.

Tabellen nedenfor viser Finanstilsynets konvertering af Standard & Poor's Ratings Services' kreditvurderingsklassers til kreditkvalitetstrin for eksponeringer mod erhvervsvirksomheder, institutter, centralregeringer og centralbanker.

Kreditkvalitetstrin	Standard & Poor's kreditvurderingsklasser	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber)	Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20%	0%
2	A+ til A-	50%	20%
3	BBB+ til BBB-	100%	50%
4	BB+ til BB-	100%	100%
5	B+ til B-	150%	100%
6	CCC+ og under	150%	150%

Eksponeringsklasser hvor der anvendes kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services

Eksponeringsklasse	Eksponeringsværdi inden risikovægtning	Eksponeringsværdi efter vægtning med kreditkvalitetstrin
Eksponeringer mod institutter	991.898	203.476

12. Eksponering mod markedsrisiko, CRR 445

Skemaet nedenfor viser kapitalgrundlagskravene inden for markedsrisikoområdet.

Kapitalgrundlagskrav vedrørende markedsrisici - specificeret på risikotype

1.000 kr.	Risikoeksponering	Kapitalgrundlagskrav kr.
Poster med positionsrisiko:		
- Gældsinstrumenter	1.161.001	92.880
- Aktier	70.920	5.674
Total	1.231.921	98.554

13. Operationel risiko, CRR 446

Koncernen er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici, som er: "Risiko for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedure, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

For at reducere risikoen for at der sker operationelle hændelser med væsentlige tab til følge, overvåger og styrer koncernen de operationelle risici. Der er primært fokus på de største risici med store potentielle tab.

Koncernen anvender basisindikatormetoden til opgørelsen af kapitalgrundlagskravet til de operationelle risici. I 2014 udgør den operationelle risiko 9 pct. af den samlede risikoekspo-

nering og udgør ultimo 2014 1.254 mio. kr., hvilket giver et kapitalgrundlagskrav på 100 mio. kr. Koncernen gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor vil der blive taget højde herfor under koncernens opgørelse af kapitalbehovet.

14. Eksponering i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen, CRR 447

Koncernen har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Koncernen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende uden for handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. De løbende omfordelinger udgør i helt overvejende grad de handler, der gennemføres med selskabernes aktier. Dermed betragtes omfordelingerne som det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes derfor som omfordelingskursen (typisk indre værdi), og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser). Koncernen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt - afhængigt af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Aktier uden for handelsbeholdningen (1000 kr.)

Primo	609.419
Kursreguleringer	57.189
Tilgang ved køb	8.637
Afgang ved salg	241.976
Ultimo	433.269
Sektoraktier	420.002
- heraf kredit-/finansieringsinstitutter	404.409
Andre	13.267
I alt	433.269

Som følge af at urealiserede gevinster/ tab indgår i resultatopgørelsen, medregnes de også i kernekapitalen. En ændring på 10 pct. i den opgjorte markedsværdi på aktier uden for handelsbeholdningen vil påvirke resultatet før skat med 43.327 t.kr.

15. Eksponering mod renterisici i positioner, der ikke indgår i handelsbeholdningen, CRR 448

Koncernens renterisiko uden for handelsbeholdningen består primært af renterisiko på fastforrentede ud- og indlån, ansvarlig kapital samt fra pantebreve.

Renterisikoen beregnes på baggrund af varighedsmål, defineret som en generel ændring i renten på 1 procentpoint (standard rentechok). Renterisikoen opgøres løbende via koncernens risikostyringssystemer. Pr. 31. december 2014 er den samlede renterisiko uden for handelsbeholdningen opgjort til kr. 62.896 t.kr.

I koncernens kapitalbehovsproces vurderes yderligere, om koncernens samlede renterisiko medfører, at der skal afsættes yderligere kapital. Renterisikoen uden for handelsbeholdningen stresses i disse beregninger med en renteændring på 2 procentpoint kombineret med et tip af rentekurven.

16. Eksponering mod securitiseringspositioner, CRR 449

Koncernen anvender ikke securitiseringer, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant for koncernen.

17. Lønpolitik, CRR 450

Bestyrelsen har nedsat et vederlags- og nomineringsudvalg i henhold til lovgivningen. Udvalget skal forestå det forberedende arbejde vedrørende aflønning, herunder lønpolitik og udpegning af væsentlige risikotagere.

Vederlags- og nomineringsudvalg består af direktør Thomas Kullegaard arkitekt MAA (formand), økonomichef Jacob N. Andersson, CEO, cand.oecon Allan Nørholm og advokat Otto Spliid.

Udvalget afholder mindst to møder om året. Koncernen har ved udformningen af lønpolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med koncernens forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Lønpolitikken for bestyrelsen og direktionen i koncernen er fastlagt således, at både bestyrelsen og direktionen skal være fast aflønnet. Der indgår således ikke nogen form for incitamentsaflønning. Bestyrelsens vederlag fastlægges af repræsentantskabet. Bestyrelsen fastlægger direktionens aflønning.

For uddybende beskrivelse af lønpolitikken henvises til side 22 i årsrapporten. For oplysninger om aflønninger henvises til note 9 i årsrapporten.

18. Gearing, CRR 451

Gearingsgraden er et simpelt ikke risikobaseret gearingskrav, der supplerer de øvrige kapitalkrav, 8 pct. kravet og kapitalbehovet.

Gearingsgraden beregnes ved at dividere koncernens kernekapital med de samlede eksponeringer. Gearingsgraden skal være større end 3 %.

Koncernens gearingsgrad er 7,31 procent. Selv ved at stresse gearingsgraden med fald i kernekapital eller stigning i den samlede eksponeringer forbliver gearingsgraden på et højt niveau. Det vurderes derfor at der ikke er behov for tillæg under dette punkt.

19. Anvendelse af IRB-metoden i forbindelse med kreditrisiko, CRR 452

Koncernen anvender ikke IRB-metoden.

20. Kreditrisikoreducerende metoder, CRR 453

20.1 Netting, CRR 453, litra a

Koncernen anvender hverken balanceført netting eller netting under strengen.

20.2 Politikker og procedurer for sikkerhedsstillelse, CRR 453, litra b

Et væsentligt element i styringen af pengeinstituttets kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte engagementer ved at tage pant i sikkerheder.

De hyppigst forekommende former for pantsætning (som kan give solvenslettelse i henhold til reglerne i CRR) er pant i fast ejendom og i finansielle aktiver i form af indlån, aktier, obligationer og investeringsbeviser

Koncernens kreditpolitikker og forretningsgange sikrer en løbende overvågning af sikkerhedernes værdier, og at værdiansættelsen af sikkerhederne foretages under hensyntagen til sikkerhedernes realisationsværdier.

Koncernens aftaler med kunderne om sikkerhedsstillelse sikrer, at koncernen har adgang til at realisere ejendomme og værdipapirer, såfremt kunderne ikke opfylder sine betalingsforpligtelser over for koncernen.

Koncernen har således faste procedurer for forvaltning og værdiansættelse af de finansielle sikkerheder, der medfører, at koncernen har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån. De pågældende procedurer er en integreret del af den almindelige risikoovervågning, der foretages i sparekassernes kreditafdelinger.

20.3 Hovedkategorier af sikkerheder, CRR 453, litra c

Koncernen anvender den udbyggede metode som kreditrisikoreducerende teknik. Det medfører, at koncernen kan reducere kapitalbelastningen af et engagement, når der tages pant i visse finansielle sikkerheder.

I CRR er det anført, hvilke finansielle sikkerheder pengeinstitutter kan anvende under den udbyggede kreditrisikoreducerende metode. I den forbindelse skal det bemærkes, at der kun kan anvendes finansielle sikkerheder, som er udstedt af en virksomhed eller et land med en særlig god rating.

Under hensyn til CRR afgrænsninger kan den finansielle sikkerhedsstillelse, som koncernen normalt modtager, opdeles i følgende hovedkategorier:

- Indlånsmidler
- Obligationer
- Aktier

- Investeringsforeningsbeviser
- Pant i fast ejendom

20.4 Garantistillere og kreditderivatetmodparter, CRR 453, litra d

Koncernen anvender garantier som kreditrisikoreducerende middel udstedt af følgende typer modparter:

- Centralregeringer
- Regionale og lokale myndigheder
- Kreditinstitutter

20.5 Sikkerhedsstillelse, CRR 453, litra f og g

Koncernen anvender i overensstemmelse med reglerne i CRR finansielle sikkerheder og garantier til afdækning af kreditrisikoen.

Skemaet nedenfor viser, i hvilken udstrækning koncernens eksponeringer er dækket af finansiell sikkerhedsstillelse og garantier, som giver solvenslettelse i henhold til reglerne i CRR.

1.000 kr.	Krediteksponering (før sikkerheder og garantier)	Finansielle sikker- heder (værdi)	Garantier
Eksponeringer mod selskaber	3.201.482	60.265	
Detaileksponeringer	9.474.823	72.011	8.888
Eksponeringer ved misligholdelse	2.344.230	12.121	

21. Avancerede målemetode i forbindelse med operationel risiko, CRR 454

Koncernen anvender ikke den avancerede målemetode i forbindelse med operationel risiko.

22. Anvendelse af interne modeller for markedsrisiko, CRR 455

Koncernen anvender ikke interne modeller for markedsrisiko.

